

מסורת הש"ס

(א) ר"ה בה: (ג) נסתר
השנה ל"ב מלה ממונת,
ג' גיטין נ"ג, (ד) [מוספתא
ממת פ"א], (ה) נתי מות'
קדושתו: (ו) ד"ה הי'
מקדשי וכו' ומוס' בסרות
לה. ד"ה א"חא לדמרי',
(ז) ג"מ ת. עב. ר"ה ב. (ח) [דק'
ת.] שביעית פ"י מ"ה ב"ב
קמ: קטא: (ו) לשל ב:
יבמות קב: (ח) [שמות
כג,] (ט) [שם,] (י) [למק'
לג,] (יא) [במדבר לה,]
ט' כט"א: (יג) וכויה,
(יד) [למק' לה:] (טו) [צ"ל
אחר ד"ה שמונת,] (טז) ב"א
למא ב"ב, (יז) [ב"ב
א.ע"א].

גלוין הש"ס

מתני' אחד דיני ממונות.
עין זבחים דף ק"ג ע"ב מוס'
ד"ה י"א:

מוסף רש"י

מתחילין מן הגדול.
כשעומדין ממנין לרחוק או רוב
רוב מעטאין או רוב
מטהרין (גיטין טו.). מן
הצד. מן הקטנים ולא מן
הגדול, שלא ילמדו חובה
והשאר נכשין מפניו שלא
לתוק עולו משום לא מעשה
על רב ודמיני נפשות
מוקמינן להאי קרא בפ"ק
(ב) לא הכי עיינו לטובו כו'
ולא וכו' (ו) (ב) גיטין טו.).
שטרי חוב המוקדמיין.
שנכתבו ביום ט"ו צניסן
וכתב בתוך השטר באחד
צניסן (שב"ם ב"ב פה.).
פסולין. שלה לטרוף
לקוחות שקלחו ערען מיהו
הלוה ממני בשטרות ואלו
כדון הוא שהי קדמה
מכירה להלוואה ודמיני
מערך שהלוואה קדמה,
לפיכך קדמה מלגותו זו
ולא יטרוף אפילו ממנו
המלוה ואינו אלא כמלוה על
פה שאינו גובה מן
המשועבדים (ד"ה ב. ובניין
ב"ב עב.) או נמי שנכתב
השטר באחד צניסן וכן
הלוה ממני בשטרות ואלו
פלוני מפלוני והוא לא ליה
ממנו כלום עד ט"ו צניסן,
גם זה מוקדם ופסול, שאין
לו לטרוף אלא מזה מזה
ההלוואה ואיך, וללא אפילו
דלמער עריו בתמונתו וכן לו
(שב"ם ב"ב פה.) ומיחו אס
הלוואה היה באחד צניסן
כפני עדים וקנין מיהו
להשעבד נכפו ליה למלוה
ולא כתבו את השטר על
ט"ו צניסן וכתבו בו באחד
צניסן, כי האי מוקדם כשר
(שם ע"פ ב"ב קעב.). דבר
תורה כו' בדרישה
ובחקירה. תריך לבדוק את
העדים באחד יוס באחד
שנה הלווה (יער' ב.)
שנאמר משפט אחד
יהיה לכם. ממונות
נפשפות, וקנין דמיני
דרישה וחקירה כדמיני
נפשות, דמיני (דברים יג)
למני ממונות (יער' ג.)
שלא תענוול דלת בפני
לדין. שינענו מלהלות
שמה יכפור והעדים יעשו
ולא הלא עדותן מכונות
ויפסידו (שם).

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין לב.

עין משפט נר מצוה

א א מ"י פ"א מהל'
סנהדרין הלכה א והכל
שם:
ב מ"י ש"ס הל"ג ט"ע ט"ע
ח"מ פ"ה ס"פ ט"ו:
ג ג מ"י פ"ט מהל' עדות
הלכה א סמג שעון קי
ט"ע ט"ע ח"מ ק"י לה ספני
ט:
ג ד מ"י פ"ב מהל' מלוה
הלכה א סמג שעון פ"ב
ט"ע ט"ע ח"מ ק"י מג ספני
ט:
ד ה מ"י ש"ס הלכה ב
ט"ע ט"ע ש"ס ספני יג:
ו ר מ"י פ"ט מהל' שמיטה
הל' ד ט"ע ט"ע ח"מ ק"ו ס"ו
ספני יג:
ז ה מ"י פ"ג מהל'
עדות הל' א סמג שעון
קט ט"ע ט"ע ח"מ ק"י ל
ספני ט:
ח

תורה אור השלם

א. משפט אחד יודיה
לבם כפר בראייה וכו' ויהי
לבם וי' אלהיהם:
ויקרא כד כב

רבינו חננאל

פ"ד אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות בדרישה
ובחקירה כו'. ואקשין
וכי בעינן דרישה וחקירה
בדיני ממונות והתניא
שטר שזמנו באחד צניסן
בשמיטה פ"י וכתב בו
פרובולו באחד עדים ואמר
והלא אלו העדים שבשטר
זה היו עמנו באחד
צניסן בשמיטה במקום
פלוגי השטר כשר והעדים
כשרים חישינן שמא
אחרתו ובתבוחו ואי
ס"ד בעינן דרישה וחקירה
הכי אמרין שמא הנה
בשלתה חקירות דאיהו
יוס איזו שעה ומתמהנין
עלה ולתעבידן תקשי לך
שטר דמתינין שטרי
חוב המוקדמיין פסולין
המאחרים כשרים ופסקי'
הא לא קשיא. הא עדיפא
מינה לאקשירי דאיכא
למימר שטר זה לא
יתכן להיות מאוחר דלא
שכן אינשי שני דהיתריא
וכתב שנת שמיטה דמרע
ליה לטעריה קמ"ל כיון
דשביעית סופה משמטת
מיגרי אמר אפשר דפרי
לי בתחלה או באמצעיתה
לפיכך כתב שנת שמיטה
ושטר מאוחר הוא וכשר.
מ"מ הקושיה עומדת
ושני ר' חנינא לעולם
אפילו דיני ממונות
בדרישה וחקירה ומה
טעם אמרו [דלא בעינ']

אחד דיני ממונות. מה צין דיני ממונות לדיני נפשות אף על גב דשוס בחקירה ודרישה מדכתבי משפט אחד יהיה לנס לענין מיילי דתלו ציכות וחובה אין להשוותם ללא שייך צדיני ממונות: **חיישינן שמא איחרוהו.** פ"ה איחרוהו מלכתוב עד אחד צניסן וכתבזו במקוס שאומרים המווימיין ועל חס דחא אלף י"ל כי יהיא דגט פשוט (ב"ב דף קטא. וס) שטר זומנו כתוב צו בשעת או צעשרה בשטרי שטר מאוחר הוא וכשר והי"ג שטר זה נכתב לפני אחד צניסן של שמיטה במקוס הכתוב בשטר ונמלא כשהגיע אחד צניסן של שמיטה שהוא זמנו של שטר לא היו צאווה מקוס שלהכו למקוס אחר וא"ת מאי איירא משוס דאיחרוהו כי לא איחרוהו נמי של להכשיר דלאמר ט' אי ידעימו וימא דאקנימו ציה כמובו וימא דאקנימו ציה ושמא לא באחד צניסן נכתב אלף אחרי כן במקוס הכתוב צו וי"ל דהכא בשטר מלוה איירי דאין לכתוב אלף יוס שנכתב בשטר דלא ליגידי ממעשדדי שלא כדון ומיהו שמת מהכא דליקין מספק להכשיר את השטר וקשה לפ"ה דריש פ"ק דר"ה (דף ב. וס) ואין להאריך כאן: כאלן

אחד דיני ממונות. מה צין דיני ממונות לדיני נפשות אף על גב דשוס בחקירה ודרישה מדכתבי משפט אחד יהיה לנס לענין מיילי דתלו ציכות וחובה אין להשוותם ללא שייך צדיני ממונות: **חיישינן שמא איחרוהו.** פ"ה איחרוהו מלכתוב עד אחד צניסן וכתבזו במקוס שאומרים המווימיין ועל חס דחא אלף י"ל כי יהיא דגט פשוט (ב"ב דף קטא. וס) שטר זומנו כתוב צו בשעת או צעשרה בשטרי שטר מאוחר הוא וכשר והי"ג שטר זה נכתב לפני אחד צניסן של שמיטה במקוס הכתוב בשטר ונמלא כשהגיע אחד צניסן של שמיטה שהוא זמנו של שטר לא היו צאווה מקוס שלהכו למקוס אחר וא"ת מאי איירא משוס דאיחרוהו כי לא איחרוהו נמי של להכשיר דלאמר ט' אי ידעימו וימא דאקנימו ציה כמובו וימא דאקנימו ציה ושמא לא באחד צניסן נכתב אלף אחרי כן במקוס הכתוב צו וי"ל דהכא בשטר מלוה איירי דאין לכתוב אלף יוס שנכתב בשטר דלא ליגידי ממעשדדי שלא כדון ומיהו שמת מהכא דליקין מספק להכשיר את השטר וקשה לפ"ה דריש פ"ק דר"ה (דף ב. וס) ואין להאריך כאן: כאלן

מיתת צית דין דוחה שנת ושההוה אי אפשר מפני עינוי הדין משגמר הדין: **הטהרום והטמאות.** אס צא אדס לישאל על דבר טהרות מתחילין מן הגדול שולצין תמלה לגדול שצדיינים מה הוא אומר דבצר: **מן הצד.** מן הקטנים שמה יחייצנו הגדול ולא ילכו לתלוק על דבריו משום לא מענה על רוב (שמות ג) על דבריו של גדול [למק' ו.] רב כמיני ב"ל יו"ד: **הכל כשרין.** ואפילו ממזר: **וישראלים המשיאין לכהונה.** המיוחסין וראוין להשיא צנוטיהם לכהנים: **גב'.** צאחד צניסן בשמיטה. לקמן מפרש אמאי נקט שמיטה: **שומנו כסוב.** זמנו הוכיח שנכתב באחד צניסן בשמיטה והוא צעל חוב על חזירו על ידי משכון או על ידי פרוצול שלא משמטתו שביעית או שהגיע זמנו לגבות קודם רחש שנה של שמיטה ושביעית צניסן ס) אינה משמטת אלף כסופה דכתיב (דברים טו) מקץ שבע שנים לטוף וזה קדם ותצעו: **חיישינן שמא איחרוהו וכסוהו.** וקדם לכן ראו המלוה במקוס הכתוב בשטר והוטל עליהם לכתוב שטר ואיחרוהו מלכתוב עד אחד צניסן וכסוהו המווימיין ולא כתבו שם המקוס שנכתב צו השטר אלף שם המקוס שרלו המלוה שס. ואש"ג דלמרינן צגיטין (דף פ.) כי יצנימו צהיני כתובו צהיני ואש"ג דמימסקרן לבו מיילי צבילי מיהו אס כתבו צבילי לא מייפסיל צהכי וההיא ענה טובה קמ"ל שלא יציאוהו לידי הזמה דלא לימרו והלא ציוס פלוני עמנו הייתם צהיני: **היכי.** אמר שמא איחרוהו מכדי דרישה וחקירה לאכחושי קא אתיא והיכא דקא מיתכסחו קמן ניקו אכן מתרצינן למילתיהו צשמת: **וויטעמייך.** דמוותב מצרייתא אחרונת ממתניתין דללמיה ומליותה צפי כל: **שטרי חוב המוקדמיין.** ליתבז קודם המלוה: **פסולין.** דקא דמיטערף לקוחות ממנו וקשין וקניסין אלו אפרוהו פסולין אפי' מומן סני כדלמרינן באחרו נכך [ב"ב עג.]: **והמאחרין.** שבאו עדים וכאמרו אנו יודעים במלוה זו שקדמה למן הכתוב כאן: **כשרין.** דמעליותה היא דקא מחיל ליה לשיעבודא עד השתא. אלמא לא בעינן דרישה וחקירה דא"כ היכי מתרצינן למילתא דשטר א נימא זיופא הוא ולא ראו עדים החתומים צו את המלוה הזאת ואי משוס הנך סהדי אחריני תהוי כמלוה על פה ולא יטרוף לקוחות דמלוה על פה לא טרפא ממעשדדי דלית לה קלא: **הא.** דמקשת לי לותציה מממתניתין לא קשיא לי דעדיפא מינה קלמרינן ממניתא דאוחיצבנא מינה העדיפה והחזיקה כח דבצר יומר מאותה משנה דלשמעין רבותא דאפילו שמיטה דלא לא דווקא קלמרי צו ציוס לא הוו מרעיו למילתיהו לכתוב שטר המלוה הנעשית קודם לכן צאונו זמן: **דלא שכיחי אינשי דמופיי.** משוס דמתייראין מן השמיטה שלא תשמט מעותיהם דליכא למימר איחרוהו וכתבזו דלא מרעיו לשטרייהו שהכל מרננין אחריו למר מווייף הוא שאין דרך להלוות בזמן שמיטה: **אפי"ה יוון דשביעית.** אינה משמטת אלף כסופה דכתיב מקץ תלנין באיחרוהו ומכשירין: **מכל מקום.** מתני' קשיין אהדדי: **אמר רבי חנינא וכו'.** וממתניתין דאורייתא קמי תקנתא אורייתא דרבנן בתר תקנתא: טעו